

Brussel, 20 mei 2021
(OR. en)

8949/21

AGRI 229
FAO 17
COAFR 131
COHAFA 50
CONUN 74
ENV 323
CLIMA 117
SUSTDEV 67
DEVGEN 99
RELEX 453
SAN 310

NOTA

---

van: het secretariaat-generaal van de Raad
aan: Raad

Betreft: Ontwerpconclusies van de Raad over de EU-prioriteiten voor de VN-top
over voedselsystemen 2021
- *goedkeuring*

---

1. VN-secretaris-generaal António Guterres heeft voor 2021 een "top over voedselsystemen" bijeengeroepen, als onderdeel van het VN-decennium voor actie om de duurzame-ontwikkelingsdoelstellingen (SDG's) voor de streefdatum van 2030 te verwezenlijken. De top zal plaatsvinden in het kader van de 76e Algemene Vergadering van de VN (14-30 september 2021) en zal worden voorafgegaan door een driedaagse pre-top, georganiseerd door Italië van 26-28 juli 2021 op het hoofdkantoor van de Voedsel- en Landbouworganisatie van de Verenigde Naties (FAO) in Rome.
2. Het doel van de top over voedselsystemen is om, in de bredere context van de Agenda 2030 voor duurzame ontwikkeling van de VN, doortastende acties te lanceren om de manier waarop de wereld voedsel produceert en consumeert te veranderen zodat we de groeiende wereldbevolking op een duurzame manier kunnen blijven voeden. De top is van bijzonder belang geworden in de context van de COVID-19-crisis, waardoor bestaande ongelijkheden in de toegang tot voldoende voedzame en gezonde voeding wereldwijd zijn verergerd.

3. De top brengt beleidsmakers en deskundigen van nationale regeringen en diverse VN-organen samen aan tafel met belangrijke spelers en belanghebbenden uit het maatschappelijk middenveld, de particuliere sector en de wetenschappelijke en academische wereld. Daarnaast werden de VN-leden aangemoedigd om nationale dialogen over voedselsystemen te organiseren om mensen de kans te geven actief aan de top deel te nemen, vanuit de gedachte dat iedereen actie moet ondernemen om de voedselsystemen over de hele wereld te veranderen.
4. In de tweede helft van 2020 is de Groep coördinatie (FAO) onder het Duitse voorzitterschap begonnen met besprekingen ter voorbereiding van Raadsconclusies over de prioriteiten van de EU voor de top over voedselsystemen. De groep erkende met name het cruciale belang van de top om meer bekendheid te geven aan de visie van de EU op een duurzame, klimaatneutrale en hulpbronnefficiënte toekomst, zoals uiteengezet in de Europese Green Deal, en de bijbehorende strategieën en actieplannen, met name de "van boer tot bord"-strategie en de biodiversiteitsstrategie van de EU.
5. Voortbouwend op de uitgebreide voorbereidende werkzaamheden van het Duitse voorzitterschap, heeft het Portugese voorzitterschap de besprekingen vanaf 1 januari 2021 voortgezet, en heeft het de delegaties aangespoord te zorgen voor een brede coördinatie tussen de verschillende beleidsterreinen op nationaal niveau.
6. Op 5 mei 2021 heeft de Groep coördinatie (FAO) een akkoord bereikt over de definitieve tekst van de ontwerpconclusies van de Raad (zie bijlage).
7. Het Comité van permanente vertegenwoordigers heeft tijdens zijn vergadering van 19 mei 2021 het door de Groep coördinatie (FAO) bereikte akkoord bevestigd en de ontwerpconclusies van de Raad bekrachtigd.
8. Derhalve wordt de Raad verzocht de ontwerpconclusies van de Raad in de bijlage bij deze nota tijdens zijn komende zitting op 26-27 mei 2021 (Landbouw en Visserij) goed te keuren.

ONTWERP
Conclusies van de Raad over de EU-prioriteiten voor de VN-top over
voedselsystemen 2021

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE

HERINNEREND AAN:

- de conclusies van de Raad van 17 juni 2019 "EU-optreden ter versterking van een op regels gebaseerd multilateralisme" (doc. 10341/19);
- de conclusies van de Raad van 8 juli 2019 "De duurzameontwikkelingsdoelen wereldwijd ondersteunen" (doc. 10997/19);
- de conclusies van de Raad van 10 december 2019 "Bouwen aan een duurzaam Europa tegen 2030 – Geboekte vooruitgang en volgende stappen" (doc. 14835/19);
- de conclusies van de Raad van 19 oktober 2020 over de "van boer tot bord"-strategie (doc. 12099/20);
- de conclusies van de Raad van 23 oktober 2020 "Biodiversiteit – dringend actie nodig" (doc. 12210/20);
- de conclusies van de Raad van 17 december 2020 "Naar een circulair en groen herstel" (doc. 14167/20);
- de conclusies van de Raad van 29 november 2019 "De geactualiseerde strategie voor de bio-economie" (doc. 14594/19);
- de conclusies van de Raad van 25 november 2019 "Vierde voortgangsverslag over het actieplan voor voeding (doc. 14457/19);
- de conclusies van de Raad van 26 november 2018 "Vergroten van de mondiale voedsel- en voedingszekerheid" (doc. 14554/18);
- de conclusies van de Raad van 18 juni 2018 over de middellangetermijnprioriteiten van de EU en de lidstaten voor de Voedsel- en Landbouworganisatie van de Verenigde Naties (FAO) (doc. 10227/18);

1. BETUIGT NOGMAALS zijn volledige inzet voor de Agenda 2030 voor duurzame ontwikkeling, het Raamverdrag van de Verenigde Naties inzake klimaatverandering (UNFCCC) en de Overeenkomst van Parijs en het Verdrag inzake biologische diversiteit (VBD), en BEVESTIGT zijn onwrikbare steun voor het Decennium voor actie om meer momentum te geven aan de verwezenlijking van de 17 duurzame-ontwikkelingsdoelen (SDG's) voor 2030. We zullen nauw met de VN blijven samenwerken om op regels gebaseerd multilateraal optreden te bevorderen en te versterken teneinde een einde te maken aan armoede, honger en ondervoeding, de planeet te beschermen en ervoor te zorgen dat alle mensen vrede en welvaart kennen op basis van de volledige eerbiediging van de mensenrechten en menselijke waardigheid.
2. IS INGENOMEN met het initiatief van de secretaris-generaal van de VN om in het kader van het Decennium voor actie een top over voedselsystemen bijeen te roepen, met als doel doortastende acties te lanceren om de manier waarop de wereld voedsel produceert en consumeert te veranderen, zodat we binnen onze planetaire grenzen kunnen blijven zorgen voor voldoende, veilig en betaalbaar voedsel en een gezond dieet voor iedereen. Het opbouwen van duurzame voedselsystemen en gezonde voedingspatronen is essentieel voor de verwezenlijking van de Agenda 2030.
3. WAARDEERT de mens- en oplossingsgerichte aard van de top. Dit is een belangrijke kans voor de wereldgemeenschap om gezamenlijk iets te doen aan de systemische, onderling verbonden uitdagingen voor de huidige voedselsystemen. De top is ook van cruciaal belang voor een betere en groenere wederopbouw na de COVID-19-crisis en de ontwrichtende sociaal-economische gevolgen daarvan, waardoor ongelijkheden zijn toegenomen en voedselonzekerheid en ondervoeding zijn verergerd.
4. IS VAST VOORNEMENS samen te werken met landen uit alle regio's van de wereld en met alle betrokken belanghebbenden om tijdens de top tot een ambitieus resultaat en doeltreffende vervolgacties te komen, op grond van de overkoepelende mensenrechten-beginselen en de op het "recht op voedsel" gebaseerde aanpak. Wij zijn bereid de krachten te bundelen, met als leidraad de Agenda 2030 en de visie voor een duurzame, klimaatneutrale en hulpbronnefficiënte toekomst, die zijn uiteengezet in de Europese Green Deal¹ en de bijbehorende strategieën en actieplannen, met name de "van boer tot bord"-strategie² en de "EU-biodiversiteitsstrategie voor 2030"³, alsook het bosbeleid en het gemeenschappelijk landbouw- en visserijbeleid van de EU.

---

¹ [Doc. 15051/19 + ADD 1](#), [EUCO 9/19](#), [EUCO 29/19](#), [EUCO 22/20](#).

² [Doc. 8280/20](#) en [12099/20](#).

³ [Doc. 8219/20](#) en [12210/20](#).

5. HERHAALT zijn toezegging om de samenwerking met alle VN-organen en -agentschappen die betrokken zijn bij de top over voedselsystemen en de follow-up daarvan te consolideren en intensiveren, en moedigt hen aan nauw samen te werken in de geest van "één VN".
6. BENADRUKT de volgende algemene beginselen en kernprioriteiten voor de top van de Verenigde Naties over voedselsystemen in 2021:

ALGEMENE BEGINSELEN VOOR DE TRANSFORMATIE VAN VOEDSELSYSTEMEN

7. Voedselsystemen hebben een enorme impact op het leven, de gezondheid en het welzijn van mensen. Zij zijn ook van fundamenteel belang voor de natuurlijke hulpbronnen en ecosystemen op onze planeet. De huidige voedselsystemen vertonen vaak structurele **zwakheden en zijn in bepaalde opzichten niet-duurzaam**, waardoor, mede gelet op de bestaande **ongelijkheden** bij de toegang tot gezonde voeding⁴, **snellere gecoördineerde acties nodig zijn**.
8. Overeenkomstig het overkoepelende beginsel van de Agenda 2030 om "niemand aan zijn lot over te laten" moet de overgang van mondiale voedselsystemen **eerlijk en inclusief zijn** en gebaseerd zijn op een **mensenrechtenbenadering**. Er moet bijzondere aandacht worden besteed aan de armsten en meest kwetsbaren, en aan de rechten van lokale gemeenschappen en inheemse volkeren.
9. Er zijn meer inspanningen nodig om de **onderliggende en belangrijkste oorzaken van voedselonzekerheid en ondervoeding** wereldwijd aan te pakken, met name armoede, ongelijkheid, klimaatverandering, biodiversiteitsverlies, gedwongen migratie en conflicten. In dit verband moet zorgvuldig worden nagedacht over het waarborgen van voedselzekerheid en voeding in fragiele en humanitaire contexten, die moeten worden benaderd vanuit een **geïntegreerd humanitair, ontwikkelings- en vredesperspectief** op alle niveaus. Evenzo zijn verdere inspanningen nodig om het cyclische effect van voedselonzekerheid aan te pakken en de **humanitaire voedselhulp** ter ondersteuning van kwetsbare mensen en gemeenschappen in conflictsituaties te verbeteren.
10. Vrouwen leveren een essentiële, zij het ondergewaardeerde bijdrage aan het waarborgen van voedselzekerheid en voeding in de hele wereld. Het bereiken van gendergelijkheid en het wegnemen van sociaal-economische en andere belemmeringen blijven van cruciaal belang om vrouwen en meisjes hun rol bij de transformatie van voedselsystemen ten volle te laten vervullen.

---

⁴ Een gezond dieet is volgens de [CFS Voluntary Guidelines for Food Systems and Nutrition](#) een dieet dat veilig, divers en evenwichtig is en gebaseerd op voedzame levensmiddelen.

11. De uitdagingen in verband met de transformatie van voedselsystemen hangen nauw samen met de **brede uitdagingen op het gebied van duurzaamheid, biodiversiteit en klimaat** waar de wereld voor staat. De wereldwijde inspanningen moeten niet alleen **actieve betrokkenheid** stimuleren maar tevens **alle spelers** aanmoedigen hun **verantwoordelijkheid** te nemen **in alle stadia van het voedselsysteem**: productie, verwerking, opslag, distributie, consumptie en verwijdering.
12. Veranderingen richting duurzame en veerkrachtige voedselsystemen moeten gebaseerd zijn op een **holistische en stelselmatige aanpak** en worden geschraagd door **onderzoek en innovatie**. Hiertoe moet beter gebruik worden gemaakt van en een verbeterslag worden gemaakt betreffende **wetenschappelijke en empirisch onderbouwde methoden** voor de beoordeling van de economische, ecologische en sociale externe kenmerken van voedsel, met inbegrip van verborgen kosten voor met name het milieu en de gezondheid, en een beter gemeenschappelijk inzicht in de synergie en mogelijke uitruil binnen en tussen de verschillende dimensies van voedselsystemen. Er moet bijzondere aandacht worden besteed aan het ondersteunen van **onderzoekssamenwerking** en het verbeteren van **de manier waarop wetenschap en beleid zich tot elkaar verhouden**, met inachtneming van traditionele en inheemse kennis.
13. Een sterke en geïntegreerde **multistakeholderbenadering**, gebaseerd op dialoog en partnerschappen tussen publieke en private actoren op alle niveaus, maatschappelijke organisaties, kennisinstellingen en beleidsmakers, is van cruciaal belang om de patronen van voedselproductie en -consumptie te veranderen. Het is van vitaal belang ervoor te zorgen dat **alle belanghebbenden** op voet van gelijkheid **actief worden betrokken**, onder meer door een **gunstig beleidsklimaat** te scheppen en geschikte economische en financiële stimulansen te bieden.
14. **Adequate verantwoorde investeringen** door zowel particuliere als publieke actoren op alle niveaus, zijn van essentieel belang om te zorgen voor goed functionerende voedselsystemen en om de regionale en lokale markten te versterken. In dit verband zijn krachtige maatregelen nodig ter stimulering van het gebruik en de toepassing van **internationale instrumenten ter bevordering van verantwoorde investeringen** in voedselzekerheid en voeding die de mensenrechten eerbiedigen⁵, zorgen voor billijkheid en transparantie in het beheer van grondbezit⁶ en zijn afgestemd op de klimaat- en milieudoelen.

---

⁵ Met name de [CFS Principles for Responsible Investment in Agriculture and Food Systems](#).

⁶ Met name de [CFS Voluntary Guidelines on the Responsible Governance of Tenure of Land, Fisheries and Forests in the Context of National Food Security](#).

15. Bij de transformatie van voedselsystemen moet terdege rekening worden gehouden met de **banden tussen stad en platteland**, alsook met de verschillen tussen gebieden en hun specifieke sterke en zwakke punten. In dit verband kan een **territoriale benadering** van onderop, waarbij rekening wordt gehouden met lokale uitdagingen en lokale troeven benut worden, een belangrijke bijdrage leveren.

BELANGRIJKSTE PRIORITEITEN VOOR DE TOP OVER VOEDSELSYSTEMEN

16. Conform de overkoepelende beginselen van de mensenrechten, met bijzondere aandacht voor het recht op voedsel, verbindt de EU⁷ zich ertoe met haar partners samen te werken aan de doelstellingen van de top over voedselsystemen om de verwezenlijking van de SDG's te steunen.
17. De EU wijst op de volgende horizontale prioriteiten voor de top, die integraal en op geïntegreerde wijze aan de orde moeten komen.

Meer duurzaamheid en veerkracht

18. Landbouw, visserij en aquacultuur moeten op duurzame wijze zorgen voor voedselzekerheid en voeding voor een groeiende wereldbevolking. Dit betekent dat afscheid moet worden genomen van niet-duurzame productiemethoden en -praktijken, dat **op de natuur gebaseerde oplossingen en ecosysteemgerichte benaderingen**, zoals agro-ecologische praktijken, biologische landbouw en boslandbouw, opgeschaald moeten worden en dat de capaciteit voor geïntegreerde ruimtelijke ordening en geïntegreerd ruimtelijk beheer moet worden vergroot. Bijzondere aandacht moet worden besteed aan het **terugdringen van bodemaantasting** en het **verbeteren van de bodemgezondheid**. Bovendien vereist het toegenomen gebruik van zoetwatervoorraden in combinatie met frequentere en heviger droogte doortastende maatregelen om **duurzaam en geïntegreerd waterbeheer**, efficiënt watergebruik en de preventie van zoetwater- en bodemverontreiniging te bevorderen.
19. Een sterk **landbouw- en voedselbeleid** en effectieve mondiale kaders om het duurzame gebruik van natuurlijke hulpbronnen, waaronder genetische hulpbronnen, te bevorderen, zijn essentieel om de overgang naar duurzame en veerkrachtige voedselsystemen te ondersteunen.

---

⁷ De in dit document gebezigde term "EU" laat in het midden of de bevoegdheid bij de "EU", bij "de EU en haar lidstaten", dan wel uitsluitend bij "de lidstaten van de EU" ligt.

Naast territoriale benaderingen zijn **eerlijke en transparante productie- en milieu-certificerings- en kwaliteitsregelingen** belangrijke instrumenten die daarvoor kunnen worden gebruikt. Evenzo moeten de maatregelen om het **verantwoord en duurzaam gebruik van meststoffen, pesticiden en antimicrobiële stoffen** te bevorderen, worden aangescherpt, onder meer door gebruik van reductiedoelstellingen.

20. De instandhouding van de oceanen en zoet water en de bescherming van mariene ecosystemen zijn van essentieel belang voor de productie van voedsel voor duurzame en gezonde voedingspatronen. Gezien de cruciale bijdrage van **visserij en aquacultuur** moet harder gewerkt worden aan methoden voor een duurzaam beheer van de mondiale rijkdommen van schaal- en schelpdieren. De werkzaamheden op dit gebied moeten gericht zijn op de **instandhouding en het duurzaam gebruik van visbestanden**, op de uitbanning van illegale, ongemelde en ongereguleerde visserij overeenkomstig een nultolerantiebeleid en op de bestrijding van overbevissing en het voorkomen van negatieve milieueffecten. De top moet ertoe leiden dat men gaat **samenwerken** aan concrete maatregelen teneinde een **doeltreffend visserijbeheer** en een **duurzame ontwikkeling van de aquacultuur** en de respectieve waardeketens tot stand te brengen, ter ondersteuning van duurzame en veerkrachtige voedselsystemen.
21. **Biodiversiteit en voedselsystemen** zijn sterk van elkaar afhankelijk. Biodiversiteitsverlies en ondeugdelijk beheer van chemische productiemiddelen en afval vormen een ernstige bedreiging voor de voedselproductiecapaciteit op lange termijn en de veerkracht van voedselsystemen. Er is dringend actie nodig om de directe en indirecte oorzaken van **biodiversiteitsverlies** in de context van voedselproductie en -consumptie aan te pakken. In dit verband is het van cruciaal belang **de afhankelijkheid van pesticiden en het overmatig gebruik van nutriënten** te verminderen, de **biodiversiteit in de landbouw** te beschermen en duurzaam te gebruiken, onder meer door middel van agro-ecologische praktijken en biologische landbouw, en de onderliggende oorzaken van het **verdwijnen van bestuivers**, die van vitaal belang zijn voor gezonde ecosystemen en voedselzekerheid, weg te nemen. In dit verband benadrukt de EU dat er tijdens de CBD COP 15⁸ overeenstemming moet worden bereikt over een transformatief en ambitieus **mondiaal biodiversiteitskader voor de periode na 2020**.

---

⁸ Vijftiende bijeenkomst van de Conferentie van de Partijen bij het Verdrag inzake biologische diversiteit.

22. **Bossen en boslandbouwsystemen** dragen op vele manieren direct en indirect bij tot voedselzekerheid en voeding. Er zijn meer gezamenlijke inspanningen nodig om het strategisch plan voor bossen 2017-2030 van de Verenigde Naties uit te voeren, dat tot doel heeft de **wereldwijde ontbossing en bosdegradatie**, waaronder **illegale houtkap**, te stoppen en bossen duurzaam te beheren, waarbij ook voldoende aandacht uitgaat naar het behoud van oerbossen. Gezien het feit dat de uitbreiding van de landbouw een van de belangrijkste oorzaken van wereldwijde ontbossing is, is het van cruciaal belang dat er wordt gezorgd voor **transparante en duurzame toeleveringsketens**, onder meer door zoveel mogelijk te voorkomen dat producten die ontbossing of bosdegradatie veroorzaken, in de handel worden gebracht. Daartoe moeten landen bij het maken van beleid en nemen van maatregelen meer **bilateraal en multilateraal samenwerken** wat stimuleert tot de implementatie en handhaving van ambitieus, eerlijk en resultaatgericht beleid dat tot doel heeft ontbossing en bosdegradatie tegen te gaan.
23. **Voedselsystemen** zijn niet alleen een belangrijke veroorzaker van **klimaatverandering**, maar hebben ook sterk te lijden onder de gevolgen ervan. Verantwoorde investeringen, innovatie en digitale technologie bieden een groot potentieel om voor alle voedselsystemen stappen te zetten richting **klimaatadaptatie en mitigatie**. De top moet **oplossingen, innovaties en beste praktijken** voortbrengen die kunnen worden opgeschaald en een blijvend effect genereren zodat honger volledig kan worden uitgebannen, en er moet uitgebreid worden stilgestaan bij de verwezenlijking van de klimaat- en duurzaamheidsdoelstellingen in de voedselsystemen. In dit verband moet er speciale aandacht uitgaan naar het beschikbaar en toegankelijk maken van innovaties voor de armste en meest kwetsbare landen en gemeenschappen.
24. Door een **eerlijke overgang naar een circulaire economie** kunnen voedselsystemen veel duurzamer en veerkrachtiger worden. Er zijn meer inspanningen nodig om het gebruik van niet-hernieuwbare natuurlijke hulpbronnen terug te dringen en de **biosectoren** te versterken; zo kan verantwoord geïnvesteerd worden, kunnen markten worden ontsloten en de duurzame productie en verwerking van biomassa worden bevorderd. Daarnaast is er een belangrijke rol weggelegd voor de **verdere ontwikkeling van het potentieel van duurzame eiwitbronnen** in de mondiale voedselvoorziening.

25. Om de overstap naar duurzame voedselsystemen te kunnen maken, is het van cruciaal belang dat er veel minder **voedsel verloren gaat of verspild wordt** dan nu het geval is. Om de wereldwijde doelstelling voor 2030 te halen en de voedselverspilling in de detailhandel en door consumenten te halveren, alsook de voedselverliezen in de productie- en toeleveringsketens (met inbegrip van verliezen na de oogst) terug te dringen, moet speciale aandacht worden besteed aan het bevorderen van de intersectorale en publiek-private samenwerking; het ondersteunen van maatregelen op het gebied van onderwijs en bewustmaking; het bevorderen van hulpbronnefficiënte en circulaire ontwerpen van voedselverpakkingen; het veilig gebruiken van bijproducten en recyclen van levensmiddelenafval; het op verantwoorde wijze verbeteren van de houdbaarheid van producten en het verbeteren van het toezicht op en de rapportage over voedselverlies en -verspilling in de hele voedselvoorzieningsketen.
26. Het is van cruciaal belang te zorgen voor een **fatsoenlijk inkomen en een fatsoenlijke levensstandaard** voor primaire producenten en al degenen die in de hele voedselketen werkzaam zijn, onder meer door middel van socialebeschermingsmaatregelen. Daarbij moet bijzondere aandacht uitgaan naar de belangrijke rol van **kleine boeren, gezinslandbouw en kleinschalige producenten in de visserij, de aquacultuur en de bosbouw**. Opdat zij hun potentieel om de overgang naar duurzame voedselsystemen een impuls te geven, volledig kunnen benutten, is het van essentieel belang hen betere toegang te verschaffen tot markten, productiemiddelen en -factoren, financiering en verzekeringen; hun een beter beheer van grondbezit, water en visgronden, eerlijke arbeidsomstandigheden en behoorlijke hygiënische voorzieningen te bieden; hun toegang tot onderzoek, kennis, technologie en innovatie te verbeteren; en de rol van lokale en korte toeleveringsketens te erkennen.
27. Een inclusief overgangsproces vereist dat de sleutelrol wordt onderkend die **inheemse volkeren en lokale gemeenschappen spelen in voedselsystemen**, door hun zeggenschap te vergroten en hun rechten te beschermen. Het is ook van essentieel belang de perspectieven en de levensstandaard van **vrouwen en jongeren** in plattelandsgebieden te verbeteren. Tijdens de top moet worden benadrukt dat daartoe duurzame en versnelde maatregelen nodig zijn.
28. Aanhoudende inspanningen zijn nodig om voedselonzekerheid en ondervoeding in noodsituaties en aanhoudende crisissituaties aan te pakken. In dit verband is **humanitaire voedselhulp** een essentieel element van de veerkracht op voedselgebied, doordat zij levens en bestaansmiddelen beschermt en een sneller herstel mogelijk maakt.

Er moet meer worden gedaan om **efficiëntere voedselhulpmechanismen** te bevorderen, zoals anticiperend optreden, geldoverboekingen en lokale aankopen van levensmiddelen, hetgeen ook kan helpen om de milieueffecten van humanitaire interventies te verminderen en lokale voedselsystemen te ondersteunen.

Het bevorderen van gezonde voedingspatronen voortvloeiend uit duurzame voedselsystemen

29. De huidige **voedselconsumptiepatronen** moeten duurzamer worden. Consumenten spelen in dit verband een cruciale rol. Het ondersteunen en bevorderen van duurzame, veilige, gezonde en gevarieerde voedingspatronen, met inbegrip van plantaardige levensmiddelen, voortvloeiend uit **betere voedselomgevingen, voorlichting, bewustmaking en toegang tot informatie**, moeten een integrerend onderdeel gaan uitmaken van de wereldwijde inspanningen om voedselsystemen te transformeren. In dit verband moet met name worden gekeken of de informatieverstrekking aan consumenten kan worden verduidelijkt, met name door middel van transparante **etiketteringssystemen** en voedingsvoorlichting.
30. Naast voortdurende gezamenlijke inspanningen om een einde te maken aan honger en voedselonzekeerheid, moet speciale aandacht uitgaan naar het toenemende probleem van **wanvoeding** in al haar vormen, waaronder het naast elkaar bestaan van ondervoeding en **overgewicht, obesitas** en andere **aan voeding gerelateerde** niet-overdraagbare **ziekten**. Ook de voeding die **kinderen en adolescenten** nodig hebben om te groeien en volledig tot ontplooiing te komen, onder meer via voedingsprogramma's op school, verdient bijzondere aandacht. Internationale richtsnoeren voor beleid om gezonde voeding te bevorderen, zijn van essentieel belang, met name voor de armsten en ouderen, en voor vrouwen en kinderen die in een kwetsbare context leven. De EU steunt het uitgebreide gebruik van indicatoren voor een minimaal gevarieerd dieet om de consumptie van gevarieerde voedingspatronen onder bevolkingsgroepen te monitoren.
31. Verantwoorde **marketingpraktijken** en een gericht **prijsbeleid** kunnen een belangrijke rol spelen bij het maken van goede voedselkeuzes en tegelijkertijd bijdragen tot een **grotere markttransparantie** en een eerlijkere compensatie voor producenten. Ook wordt het tijd meer gebruik te maken van **duurzaam beleid inzake openbare en particuliere aanbestedingen** en moeten er vrijwillige duurzaamheidsnormen in dergelijk beleid worden opgenomen.

32. De top moet doeltreffende maatregelen aanmoedigen **voor een betere toegankelijkheid en betaalbaarheid van gezonde voedingspatronen voortvloeiend uit duurzame voedselsystemen**, ook voor kwetsbare groepen.

Verbetering van de voedselveiligheid en de volksgezondheid

33. Het is van het grootste belang dat de veiligheid van de aan de consument aangeboden levensmiddelen wordt gewaarborgd. Daarvoor is nodig dat **levensmiddelen in de hele voedselketen adequaat kunnen worden getraceerd en risico's tot een minimum kunnen worden beperkt**, ook bij de levensmiddelenverwerking en in de detailhandel, en om **voedsel fraude doeltreffend te bestrijden**. In dit verband bevestigt de EU haar volledige steun voor het belangrijke werk van **internationale normalisatie-instellingen**, met name de Codex Alimentarius-Commissie, de Commissie inzake fytosanitaire maatregelen in het kader van het Internationaal Verdrag voor de bescherming van planten (IPPC) en de Wereldorganisatie voor diergezondheid (OIE). Deze organisaties moeten bij het opstellen van wetenschappelijke en empirisch onderbouwde internationale normen terdege rekening houden met de duurzaamheid van voedselsystemen.
34. Een centrale vereiste voor de succesvolle transformatie van voedselsystemen is de volledige tenuitvoerlegging van de **"één gezondheid"-benadering**, aangezien de gezondheid van mensen, dieren, planten en hun gedeelde omgeving onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn. In dit verband moet de **tripartiete samenwerking** tussen de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO), de Wereldorganisatie voor diergezondheid (OIE) en de Voedsel- en Landbouworganisatie van de Verenigde Naties (FAO) verder worden versterkt en **uitgebreid tot het Milieuprogramma van de Verenigde Naties (UNEP)**. In dit verband is de EU ingenomen met het onlangs opgerichte **"één gezondheid"-panel van deskundigen op hoog niveau**, waarbij de FAO, de OIE, de WHO en het UNEP betrokken zijn.
35. **Antimicrobiële resistentie (AMR)** vormt een fundamentele bedreiging voor de gezondheid van mens en dier en voor de productie van veilig en duurzaam voedsel. De EU zal krachtig blijven pleiten voor een **verantwoord, verstandig en duurzaam gebruik van antimicrobiële stoffen** en herhaalt haar oproep om het gebruik ervan als groeibevorderaar geleidelijk uit te bannen. Tijdens de top moet worden benadrukt dat wereldwijd dringend meer inspanningen nodig zijn om het **mondiaal actieplan inzake AMR van 2015** uit te voeren door middel van de "één gezondheid"-benadering.

36. Preventie van en paraatheid voor **zoönotische ziekten** is van vitaal belang. De EU benadrukt dat de controle- en reactiemechanismen moeten worden versterkt en dat er internationale richtsnoeren voor strengere veiligheids- en hygiënemaatregelen moeten worden ontwikkeld en uitgevoerd, met name in het kader van de Werelddiergezondheidsorganisatie (OIE). In dit verband moet terdege acht worden geslagen op de risico's van **het ontstaan en de overdracht van nieuwe zoönoses** in verband met de productie van dieren en als gevolg van het ingrijpen van de mens in ecosystemen en ten aanzien van in het wild levende soorten. Er moet meer worden gedaan om deze risico's te beperken, onder meer door strengere maatregelen om de illegale handel in wilde dieren en planten te bestrijden.

Voedselsystemen via handel duurzamer en veerkrachtiger maken

37. Open, transparante en op regels gebaseerde internationale handel, in overeenstemming met de regels van de Wereldhandelsorganisatie (WTO) en sanitaire en fytosanitaire normen, spelen een belangrijke rol bij het waarborgen van toegang voor iedereen tot voldoende, veilige en gezonde voeding. **Multilaterale en bilaterale handelsovereenkomsten kunnen een belangrijk instrument zijn voor** de verwezenlijking van ambitieuze **duurzaamheidsdoelen met betrekking tot voedselsystemen**, met name op belangrijke gebieden zoals de daadwerkelijke uitvoering van de Overeenkomst van Parijs en het Verdrag inzake biologische diversiteit; het duurzaam beheer van water, land en bossen; de bestrijding van ontbossing en illegaal gekapt hout; de bestrijding en voorkoming van de verdere verspreiding van AMR; de bevordering van een duurzaam en verstandig gebruik van pesticiden; de verbetering van het dierenwelzijn; en de bescherming van fatsoenlijke arbeidsomstandigheden. De EU zal contact onderhouden t en steun blijven geven aan haar handelspartners, met name ontwikkelingslanden, om de overgang naar duurzame voedselsystemen in goede banen te leiden. De EU herhaalt tevens haar steun voor de **inspanningen om de WTO te hervormen** zodat de WTO nog meer kan bijdragen aan duurzame ontwikkeling.
38. Naast de internationale handel moet de bijdrage onderkend worden die **regionale en lokale handel** kan leveren aan duurzame en veerkrachtige voedselsystemen, onder meer dankzij de **korte toeleveringsketens**. Het opbouwen, versterken en verbeteren van de **toegang tot regionale en lokale markten** is van vitaal belang voor de complementariteit tussen lokale, regionale en mondiale voedselsystemen, maakt voedselsystemen zowel duurzamer als de veerkrachtiger.

Nieuwe financieringsoplossingen en bedrijfsmodellen

39. Er zijn nieuwe **financieringsoplossingen en bedrijfsmodellen** voor belanghebbenden nodig, waaronder steun, in voorkomend geval via gemengde financiering, risicodelingsmechanismen en verzekeringsregelingen, om duurzame voedselsystemen te stimuleren. Daarbij is het met name van belang **toegang tot financiering voor duurzame en verantwoordelijke investeringen in voedselsystemen** te bevorderen, met het accent op kleinschalige, gezinslandbouw en kleine en middelgrote ondernemingen. In dit verband zijn **verantwoordingsmechanismen** en waarborgen tegen mogelijke belangenconflicten van cruciaal belang.
40. Stimulansen die schadelijk zijn voor het milieu, de biodiversiteit en het klimaat moeten geleidelijk worden afgeschaft. De EU is dan ook ingenomen met de aanneming van het **System of Environmental Economic Accounts van de VN** en roept op tot verdere bevordering van het gebruik van de **natuurlijk kapitaalrekening** door besluitvormers in het gehele voedselsysteem.

Verbeteren van de wetenschappelijke kennis en zorgen voor een sterke wisselwerking tussen wetenschap en beleid

41. Om een beter inzicht te krijgen in de uitdagingen en kansen waarmee de transformatie van voedselsystemen gepaard gaat en om prioriteiten voor actie vast te stellen, moeten op mondiaal, regionaal en nationaal niveau verdere **wetenschappelijke en empirisch onderbouwde beoordelingen** van voedselsystemen worden verricht.
42. Om doordachte beslissingen te kunnen nemen over de toekomst van voedselsystemen, moeten overheden, de particuliere sector, onderzoeksinstituten, maatschappelijke organisaties en consumenten ook toegang hebben tot de **beste technische en sociaal-economische inzichten**, met de nodige erkenning voor traditionele en inheemse kennis. De EU zet zich daarom in voor de intensivering van de **kennis-, innovatie- en technologieoverdracht**.
43. De top moet de **governance van voedselsystemen op verschillende niveaus helpen versterken**, onder meer via multistakeholder- en intergouvernementele mechanismen, en moet zorgen voor een **sterke wisselwerking tussen wetenschap en beleid** om goed onderbouwde beleidsbeslissingen mogelijk te maken.

44. In dit verband erkent de EU de centrale rol van **Committee on World Food Security (CFS)** en haar **High-Level Panel of Experts on Food Security and Nutrition (HLPE)**. De top moet landen en belanghebbenden aanmoedigen om de toepassing en uitvoering van de CFS-beleidsinstrumenten te versterken. In dit verband benadrukt de EU met name het belang van de onlangs aangenomen Voluntary Guidelines on Food Systems and Nutrition van de CFS en roept zij ertoe die breeduit te implementeren.

FOLLOW-UP VAN DE TOP

45. De EU is vastbesloten op de top een **ambitieuw resultaat** te bereiken dat als **katalysator zal werken voor de transformatie van voedselsystemen**, volgens een recht-op-voedselbenadering en via een gemeenschappelijke visie, verwoord in een **duidelijke, werkbare agenda** die aansluit bij de regelingen voor monitoring en rapportage van de SDG's.
46. Voor een effectieve follow-up van de top is **nauwe samenwerking binnen de VN** nodig en **versterking van lopende VN-initiatieven** om de SDG's te verwezenlijken. Daarbij moet dubbel werk of overlap worden vermeden. De EU benadrukt dat het belangrijk is optimaal gebruik te maken van **bestaande intergouvernementele en institutionele mechanismen** om ervoor te zorgen dat de resultaten van de top leiden tot nieuwe acties en tot vooruitgang, en om de impact van de top in de bredere context van de Agenda 2030 te meten en te analyseren. Daartoe is **nauwe samenwerking en coördinatie** nodig tussen de betrokken **VN-agentschappen en -fora**, met name de Voedsel- en Landbouworganisatie (FAO), het Internationaal Fonds voor agrarische ontwikkeling (IFAD), het Wereldvoedselprogramma (WFP), het Committee on World Food Security (CFS), de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO), het Milieuprogramma van de Verenigde Naties (UNEP), het VN-Verdrag ter bestrijding van woestijnvorming (UNCCD), de Wereldorganisatie voor diergezondheid (OIE), de Commissie van de Codex Alimentarius en het Internationaal Verdrag voor de bescherming van planten (IPPC).

47. In het bijzonder moet ervoor worden gezorgd dat de **resultaten van de top worden meegenomen in multilaterale initiatieven en toekomstige evenementen** zoals de Nutrition for Growth Summit (Tokio, december 2021), de Global Aquaculture Conference (Shanghai, september 2021), de COP26 van het Klimaatverdrag van de VN (Glasgow, november 2021), de COP15 van het UNCBD (Kunming, oktober 2021), de COP15 van het UNCCD (september 2021), de Oceaanconferentie van de VN (Lissabon, 2022), Stockholm 50+ (Stockholm, 2022), en de Waterconferentie 2023 van de VN (New York, 22-24 maart 2023).

Acties en initiatieven op EU-niveau

48. De EU wil het goede voorbeeld geven bij het aansturen van het transformatieproces na de top, samen met haar partners en alle bevoegde actoren, en wil daartoe **allianties en partnerschappen** bevorderen.
49. Als onderdeel van haar bredere beleidsmaatregelen rond voedselzekerheid en voeding en met het oog op de verwezenlijking van de Agenda 2030 in de EU en daarbuiten, wil de EU in haar betrekkingen met handelspartners meer aandacht besteden aan duurzame voedselsystemen, teneinde gezamenlijk tot een succesvolle mondiale transitie te komen. De EU is dan ook van plan om een **specifiek hoofdstuk over de duurzaamheid van voedselsystemen** op te nemen in de **EU-handelsovereenkomsten** waarover momenteel wordt onderhandeld, en om op dit punt intensiever te gaan samenwerken met landen waarmee de EU al een handelsovereenkomst heeft.
50. De EU is ook vastbesloten verder te werken aan een **duurzaam en veerkrachtig EU-voedselsysteem** en is bereid om haar kennis, deskundigheid en ervaring met partners te delen. De **belangrijkste acties en initiatieven op korte en middellange termijn** die de EU daartoe wil ondernemen, met name in het kader van haar "**Europese Green Deal**" en "**van boer tot bord**"-strategie, zijn onder meer:
- het ontwikkelen van een EU-wetgevingskader voor duurzame voedselsystemen;
  - het opstellen, samen met alle belanghebbenden, van een gedragscode voor verantwoordelijke bedrijfs- en marketingpraktijken;

- het vaststellen van bindende streefcijfers voor het terugdringen van voedselverspilling, op basis van de nieuwe methode om die te meten;
- het ontwikkelen van "richtsnoeren voor duurzame aquacultuur", om een duurzame productie van levensmiddelen uit duurzaam beheerde aquacultuur te waarborgen;
- het opstellen van wetgeving om (zoveel mogelijk) te voorkomen dat producten die ontbossing of bosdegradatie hebben veroorzaakt, in de EU op de markt worden gebracht, en het voorbereiden van verdere initiatieven om ontbossing te stoppen en duurzaam bosbeheer te bevorderen;
- het vaststellen van maatregelen die ervoor moeten zorgen dat het landbouwareaal van de EU voor biologische landbouw wordt uitgebreid, meer aan biologische aquacultuur wordt gedaan en meer biologische producten worden geconsumeerd;
- het vaststellen van maatregelen om kwantitatieve reductiedoelstellingen voor pesticiden, antimicrobiële stoffen en nutriëntenverliezen te verwezenlijken;
- het starten van initiatieven in het kader van "Horizon Europa" ter ondersteuning van ambitieuze internationale en transdisciplinaire onderzoeks- en innovatieprojecten voor duurzame voedselsystemen (onder meer via een partnerschap getiteld "Veilige en duurzame voedselsystemen voor mensen, planeet en klimaat");
- het voorbereiden van een "EU-initiatief omtrent koolstoflandbouw" voor het certificeren van koolstofverwijdering op basis van robuuste en transparante monitoring en verificatie;
- het opstellen van een voorstel voor een geharmoniseerde, wetenschappelijk onderbouwde voedingswaarde-etikettering op de voorzijde van de verpakking en voor een duurzaam etiketteringskader;
- het starten van initiatieven om de samenstelling van verwerkte levensmiddelen aan te passen, waarbij in voorkomend geval maximumgehalten voor bepaalde nutriënten worden vastgesteld, en om de bevordering van levensmiddelen met een hoog zout-, suiker- en/of bepaald vetgehalte te beperken;
- het herzien van het EU-afzetbevorderingsprogramma voor landbouwproducten en levensmiddelen en de EU-schoolregeling, en van de EU-steun voor voedselaankopen, om de productie, de beschikbaarheid en de consumptie van gezond en duurzaam voedsel te vergroten;

- het vergroten van de paraatheid voor voedselcrises, de versterking van anticiperende maatregelen bij de aanpak van voedselcrises en de verdere operationalisering van het Global Network against Food Crises op basis van de koppeling tussen humanitaire hulp, ontwikkelingssamenwerking en vrede.
-